

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers

Blom, O.P.

Citation

Blom, O. P. (2017, October 19). *Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers*. De Bezige Bij, Amsterdam / Antwerpen. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/58726>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/58726>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/58726> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Blom, Onno

Title: Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers

Date: 2017-10-19

HET LITTEKEN VAN DE DOOD

HET LITTEKEN VAN DE DOOD

DE BIOGRAFIE VAN
JAN WOLKERS

ONNO BLOM

PROEFSCHRIFT

ter verkrijging van
de graad van Doctor aan de Universiteit Leiden,
op gezag van Rector Magnificus prof. mr. C.J.J.M. Stolker,
volgens besluit van het College voor Promoties
te verdedigen op donderdag 19 oktober 2017
klokke 17.30 uur

door

Onno Philip Blom

geboren te Leiderdorp

in 1969

PROMOTOR

Prof. dr. W. Otterspeer

CO-PROMOTOR

Prof. dr. Y. van Dijk

PROMOTIECOMMISSIE

Prof. dr. W. Willems

Prof. dr. C. Snoek, Université Paris-Sorbonne

Prof. dr. M.H.G. van Kempen, Universiteit van Amsterdam

Dr. R.A.M. Honings

Dr. J. Bel, Vrije Universiteit Amsterdam

**WE ARE SUCH STUFF
AS DREAMS ARE MADE ON, AND OUR LITTLE LIFE
IS ROUNDED WITH A SLEEP.**

SHAKESPEARE, *THE TEMPEST*

INHOUD

13 Proloog

1 HET LITTEKEN VAN DE DOOD

35	Deze dag gaat nooit voorbij
39	Het litteken van de dood
43	In de schaduw van het voorgeslacht
51	De zwarte strop der bewondering
58	Voor koffie en thee
63	De Deutzstraat
68	Geheime genieting
74	De ark
77	Oprecht als de duiven
83	Belijdenissen des ongeloofs
88	Gezinsverpleging
95	Springbok en perlimoen
106	Kerk, Kut en Kapitaal
114	De verbrokkelde spiegel
122	Lord Wanhoop
129	Bomen stonden als donkere gordijnen
137	De poorten der hel
144	Distributiekantoor
149	Nooit verder dan de Morspoort
156	Ik kom nooit meer terug

2 DE VERLOREN ZOON

- 169 De Rembrandt van het Derde Rijk
- 177 De Spin
- 181 De Bolsjewiek
- 187 De tors
- 190 Rembrandt gelauwerd
- 193 Laatste mogelijkheden
- 199 De Here heeft genomen
- 203 De verloren zoon
- 208 Hongerkunstenaar
- 215 Het tillenbeest
- 220 Zwarte bevrijding
- 228 10.000 jaar 2 ct in de week!
- 233 De Apollo van de Côte d'Azur
- 239 Zelfmoord op papier
- 248 De Van Gogh van de geestgronden
- 254 Ploert, schoft, christen

3 DADI

- 261 Maria
- 271 Uitzicht
- 276 Van de ene kooi in de andere
- 284 Een braaf jongske
- 289 Oproerkraaier
- 298 Een geboren polygamist
- 304 Lazarus in Valkenburg
- 311 Jan, Jan en Janna
- 317 Droomatelier
- 330 Vreemdelingenlegioen
- 335 Het ongeluk
- 339 Zoutzuur op zink

- 343 Hunkering naar de gehate
- 349 Bang van het kind
- 354 Geheime Liebe
- 360 Jongen met haan
- 366 Piëta

4 **AMOUR FOU**

- 375 Een lekkere meid
- 379 s.v.p. neuk me nu direct
- 387 Leda en de zwaan
- 392 Enkeltje Parijs
- 399 C'est un Hollandais!
- 407 The song is you, Archibald
- 413 Vrouw met kat
- 419 Moeten in haar reet
- 427 Vakantiestrip
- 434 Een ongewoon goed brok proza
- 441 Caesar en Brigitte Bardot
- 446 Wrap your troubles in dreams
- 450 De ene meid na de andere

5 **RASSCHRIJVER**

- 463 Een vleermuizengrot
- 471 Serpentina's petticoat
- 477 Karina
- 488 Kort Amerikaans
- 501 Kunstfruit
- 514 Een roos van vlees
- 527 Een zonloze planeet
- 537 De hond met de blauwe tong

- 546 Terug naar Oegstgeest
- 563 De hittegolf
- 579 De vetters van Darwin
- 585 Horrible tango
- 597 Schilder-, muziek- en blootshow
- 609 Jan met Ho

6 EEN VERTEREND VUUR

- 619 Dag lief, fijn eiland
- 629 Turks fruit
- 646 Groeten van Rottumerplaat
- 655 Werkkleding
- 668 'Olga, c'est moi'
- 682 Amstelglorie
- 688 De walgvogel
- 708 Nag Hammadi
- 713 Dode ouwe adelaar
- 721 Nooit meer Auschwitz
- 725 De kus
- 734 De judaskus
- 747 Voske
- 752 Welkom in Zweden
- 760 De kou van de kelder
- 769 De Vriendinnen
- 783 Het zoete der aarde
- 790 De doodshoofdvlinder
- 806 De perzik van onsterfelijkheid
- 817 Tiny little fingerprints

7 WINTERBLOEI

- 827** Pomona
- 835** Een mandorla van bloed
- 840** Brandende liefde
- 850** Je eigen stijve lul als bladwijzer
- 858** De jongens
- 865** Cyaankali voor de critici
- 876** Dat liefvallige Texelse bloempje
- 888** Gifsla
- 895** De onverbiddelijke tijd
- 905** Terug naar Terug naar Oegstgeest
- 911** Winterbloei
- 917** Een raaf op het beeld van Pallas
- 925** Het bezoek van Alberto Moravia
- 928** Hard als glas
- 935** De achtertuin
- 940** Walgasten
- 949** Zomerhitte
- 956** Een beetje walm
- 963** Het laatste gele blad
- 969** Zo is het genoeg

- 975** Epiloog

- 991** Noten
- 1079** Bibliografie
- 1097** Personenregister
- 1111** Dankbetuiging
- 1115** Summary
- 1119** Curriculum vitae
- 1120** Colofon

